

Toets flora en fauna

Vosberg 13 te Panningen

Datum : 28 juni 2018
Projectnummer : 18-0143
Opdrachtgever : Pouderoyen Compagnons
Veldwerk : N. Arts-Smits
Opgesteld door : N. Arts-Smits
Kwaliteitscontrole : E.J.F. Claassen

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

In verband met de legalisatie van een uitbreiding van een erf met landschappelijke en akoestische maatregelen op locatie Vosberg 13 te Panningen is het gewenst een toetsing aan de Wet natuurbescherming uit te voeren. Door middel van de toets flora en fauna wordt in beeld gebracht of de ontwikkeling in strijd is met de natuurwetgeving en hoe eventuele strijdigheid met de wet voorkomen kan worden.

1.2 Doel

Doel van het onderliggende onderzoek is te bepalen of de wijzigingen binnen het plangebied mogelijk leiden tot overtreding van de Wet natuurbescherming.

Het in deze rapportage beschreven onderzoek heeft tot doel het vaststellen van de (mogelijke) aanwezigheid van beschermde soorten die zijn opgenomen in de soortlijsten van beschermde flora en fauna in het kader van de Wet natuurbescherming. Op basis van dit onderzoek kan worden vastgesteld welke maatregelen getroffen en vervolgstappen genomen dienen te worden om te voorkomen dat in strijd met de Wet natuurbescherming wordt gehandeld.

2 Wettelijk kader

In Nederland is de bescherming van natuurwaarden sinds 1 januari 2017 geregeld in de Wet natuurbescherming. Deze wet regelt de bescherming van soorten, gebieden en houtopstanden en vervangt daarmee de Flora- en faunawet, Natuurbeschermingswet 1998 en Boswet. Daarnaast geldt per provincie beleid voor de bescherming van het Natuurnetwerk Nederland (NNN) (voorheen de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) genoemd).

Deze toets flora en fauna is gericht op soortbescherming. Vanwege de lokale aard van de voorgenomen werkzaamheden en de ligging van het plangebied ten opzichte van de beschermde gebieden is gebiedsbescherming zijn effecten van de voorgenomen plannen op beschermde gebieden uit te sluiten. Door het ontbreken van houtopstanden in het plangebied is de bescherming hiervan eveneens niet van toepassing. De delen over bescherming van gebieden en houtopstanden uit de Wet natuurbescherming en het beleid voor het NNN worden daarom buiten beschouwing gelaten.

2.1 Soortbescherming

Op het gebied van soortbescherming is het uitgangspunt van de Wet natuurbescherming dat geen schade mag worden gedaan aan beschermde dieren of planten, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan; het 'nee, tenzij-principe'.

De Wet natuurbescherming kent een apart beschermingsregime voor soorten van de Vogelrichtlijn, een apart beschermingsregime voor soorten van de Habitatrichtlijn, het Verdrag van Bern en het Verdrag van Bonn en een apart beschermingsregime voor andere soorten, die vanuit nationaal oogpunt beschermd worden. Elk van deze beschermingsregimes kent zijn eigen verbodsbepalingen en vereisten voor vrijstelling of ontheffing van de verboden. De Wet natuurbescherming kent de volgende drie categorieën beschermde soorten:

1. Alle van nature in Nederland in het wild levende vogels beschermd volgens het beschermingsregime van de Europese Vogelrichtlijn, §3.1 Wnb;
2. Soorten, niet vogels zijnde, van de Europese Habitatrichtlijn bijlage IV onderdeel a, het Verdrag van Bern bijlage II en het Verdrag van Bonn bijlage I, voor zover hun natuurlijke verspreidingsgebied zich in Nederland bevindt, §3.2 Wnb;
3. 'Andere soorten', waaronder soorten die vanuit nationaal oogpunt bescherming behoeven, §3.3 Wnb.

De drie beschermingsregimes kennen elk hun eigen verbodsbepalingen. De verbodsbepalingen voor vogels en overige Europese soorten (categorie 1 en 2) zijn letterlijk overgenomen uit respectievelijk de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn. Voor de andere, 'nationaal' beschermde soorten (categorie 3) gelden verbodsbepalingen die geïnspireerd zijn op de Habitatrichtlijn, maar in sommige opzichten minder streng zijn. In tabel 1 zijn de verbodsbepalingen per regime weergegeven.

Tabel 1. Verbodsbepalingen per categorie beschermde soorten

Categorie 1 (§ 3.1 Wnb)	Categorie 2 (§ 3.2 Wnb)	Categorie 3 (§ 3.3 Wnb)
Art 3.1 lid 1 Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen	Art 3.5 lid 1 Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen	Art 3.10 lid 1a Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen
Art 3.1 lid 2 Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen	Art 3.5 lid 4 Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen	Art 3.10 lid 1b Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen
Art 3.1 lid 3 Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben	Art. 3.5 lid 3 Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen	-
Art 3.1 lid 4 en lid 5 Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort	Art 3.5 lid 2 Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren	-
-	Art 3.5 lid 5 Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen	Art 3.10 lid 1c Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen

Om af te mogen wijken van de verbodsbepalingen via een ontheffing of vrijstelling moet aan drie criteria zijn voldaan:

- + Er mag alleen van de verbodsbepalingen worden afgeweken als er geen andere bevredigende oplossing voor de handeling mogelijk is;
- + Er moet sprake zijn van een in de wet genoemd belang. De wet geeft voor de verschillende beschermingsregimes aan wat die belangen zijn, zoals ruimtelijke ontwikkeling, volksgezondheid of openbare veiligheid;
- + Er mag geen afbreuk worden gedaan aan de staat van instandhouding van de soort.

Als aan deze drie vereisten voldaan is, kan een ontheffing worden verleend. Voor een aantal handelingen is bovendien vrijstelling mogelijk, bijvoorbeeld in de vorm van een provinciale verordening of een gedragscode.

Zorgplicht

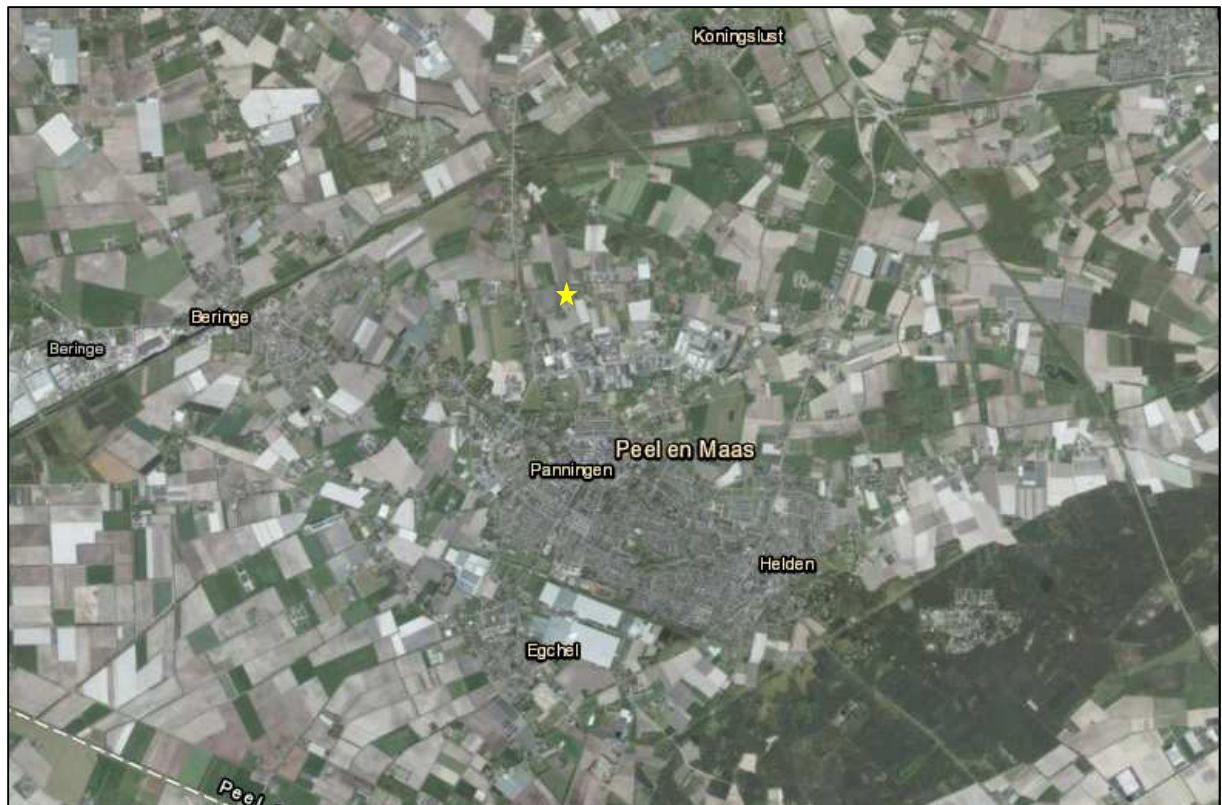
Voor alle in het wild levende planten en dieren, ook niet beschermde soorten, kent de Wet natuurbescherming een zorgplicht. De zorgplicht houdt in dat een ieder voldoende zorg in acht moet nemen voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving. Dit betekent dat voorafgaand aan handelingen inzichtelijk moet zijn welke natuurwaarden aanwezig zijn, de kwetsbaarheid hiervan en de mogelijke gevolgen die de handeling hiervoor kan hebben. Bij de uitvoering van de handelingen dienen negatieve gevolgen zoveel mogelijk te worden voorkomen, dan wel beperkt of ongedaan te worden gemaakt. De zorgplicht is altijd van toepassing, ongeacht vrijstelling of ontheffing.

3 Beschrijving plangebied

Het plangebied betreft verharding, kort gemaaid grasland en een grondwal met ruigtebegroeiing op het terrein van Vosberg 13 te Panningen, gemeente Peel en Maas.

De voorgenomen plannen bestaan uit het realiseren van een geluidswal/grondwal. Hiervoor wordt een geluidswal van legioblokken gebouwd en daar tegenaan wordt een grondwal gerealiseerd. Deze grondwal wordt landschappelijk ingericht.

In figuur 1 op de volgende pagina is de ligging van het plangebied weergegeven. Figuur 2 toont een luchtfoto van het plangebied en de directe omgeving. Op de pagina 5 staan enkele foto's van het plangebied.

Figuur 1. Ligging van het plangebied (zwarte ster) (bron luchtfoto: Esri)

Figuur 2. Globale begrenzing van het plangebied (gele lijn)

Foto 1. Overzicht plangebied

Foto 2. Overzicht plangebied; bestaande grondwal

Foto 3. Opslag stenen in plangebied

Foto 4. Noordzijde plangebied: kort grasland

Foto 5 en 6. Grondwal en grasland gezien vanaf Vosberg 11

4 Natuurwaarden

In het kader van deze toets flora en fauna heeft een bronnenonderzoek plaatsgevonden. Aan de hand van bekende verspreidingsgegevens uit onder andere verspreidingsatlassen is bepaald welke beschermde soorten in de omgeving van het plangebied voorkomen. Daarnaast heeft een veldbezoek plaatsgevonden. Tijdens het veldbezoek zijn alle op de locatie aanwezige habitats opgenomen. De aanwezigheid van dit habitat vormt de basis voor de mogelijkheid tot het voorkomen van beschermde soorten. Naast de habitats zijn directe en indirecte aanwijzingen opgenomen die duiden op het voorkomen van beschermde soorten. De aanwezige habitats zijn vergeleken met de habitateisen van beschermde plant- en diersoorten. Op basis van expert judgement is beoordeeld welke van deze soorten in het plangebied kunnen voorkomen.

Het veldbezoek dat voor dit onderzoek is uitgevoerd, heeft plaatsgevonden op 27 juni 2018 in de ochtend onder de volgende weersomstandigheden: half bewolkt, droog, matige wind en circa 28 °C.

4.1 Flora

Tijdens het veldbezoek zijn in het plangebied geen beschermde plantensoorten aangetroffen. In het plangebied is plaatselijk een kort gemaaid gazon aanwezig. In het westen van het plangebied ligt een grondwal die regelmatig wordt omgezet. Op de grondwal zijn algemene kruidachtige planten aangetroffen, waaronder, grote brandnetel, akkerdistel, doornappel, reukeloze kamille, melganzevoet, ridderzuring, gewone raket en Engels raaigras. Vanwege de kenmerken van het plangebied en het gebruik kan het voorkomen van beschermde plantensoorten worden uitgesloten.

4.2 Dagvlinders

Op de grondwal zijn verschillende soorten dagvlinders waargenomen tijdens het veldbezoek: oranje zandoogje, klein koolwitje en dagpauwoog. Voor beschermde vlindersoorten ontbreekt geschikt habitat binnen het plangebied, waardoor het voorkomen van beschermde vlindersoorten in het plangebied kan worden uitgesloten.

4.3 Amfibieën

Mogelijk komen in het plangebied enkele exemplaren voor van de algemene amfibieënsoorten gewone pad en bruine kikker (beide §3.3 Wnb). In het plangebied is geen oppervlaktewater aanwezig (in het zuiden ligt een drooggevalen poel), waardoor voortplantingshabitat voor amfibieën ontbreekt. De grondwal is geschikt habitat voor rugstreeppad (§3.2 Wnb). Uit de geraadpleegde bronnen (Telmee.nl, Waarneming.nl, Verspreidingsatlas.nl en de Nationale Databank Flora en Fauna) blijkt dat rugstreeppad op een afstand van vijf tot tien kilometer van het plangebied is waargenomen. Vanwege de grote afstand van het bekende verspreidingsgebied tot het plangebied is het voorkomen van rugstreeppad in het plangebied niet aannemelijk. Daarnaast blijft na de herinrichting geschikt landhabitat voor rugstreeppad aanwezig in het plangebied. Indien de drooggevalen poel in het plangebied behouden blijft of een andere watergang die geschikt is als voortplantingswater voor rugstreeppad, zullen de voorgenomen plannen geen negatief effect hebben op eventueel in het plangebied voorkomende rugstreeppadden.

Gezien de kenmerken van het plangebied is tevens het voorkomen van andere meer kritische, zeldzamere soorten amfibieën redelijkerwijs uit te sluiten.

De voorgenomen werkzaamheden hebben tot gevolg dat individuen van gewone pad en bruine kikker tijdelijke worden verstoord. Deze soorten kunnen weer leefgebied op de landschappelijk ingerichte geluidswal. In provincie Limburg geldt voor gewone pad en bruine kikker bij ruimtelijke ontwikkelingen een vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming. Het is derhalve niet nodig mitigerende maatregelen te nemen voor deze soorten.

4.4 Vogels

Algemeen voorkomende vogelsoorten kunnen foerageergebied vinden op de grondwal in het plangebied en in grasland en bomen en struiken in de omgeving. De aardenwal is vanwege de inrichting, het gebruik en de grote mate van verstoring marginaal geschikt als broedgebied voor algemene vogels. In de omgeving blijft tijdens de werkzaamheden foerageer- en broedgebied behouden en de landschappelijk ingericht geluidswal vormt in de toekomst eveneens foerageer- en broedgebied voor algemene vogelsoorten. Het is derhalve uit te sluiten dat de voorgenomen plannen negatieve effecten tot gevolg hebben ten aanzien van het foerageer- en broedgebied van algemene vogelsoorten.

Gedurende het broedseizoen zijn broedende vogels strikt beschermd. Indien werkzaamheden aan de grondwal plaatsvinden als vogels aan het broeden zijn, zal dit tot verstoring leiden. Door het deel van de grondwal dat sinds langere tijd niet geroerd is (zuidkant), buiten het broedseizoen te bewerken kunnen negatieve effecten op eventueel aanwezige broedende vogels worden voorkomen. Het broedseizoen loopt globaal van half maart tot en met juli. In het kader van de Wet natuurbescherming wordt voor het broedseizoen echter geen standaardperiode gehanteerd. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode.

Het plangebied is niet geschikt als broedgebied voor vogels waarvan het nest jaarrond beschermd is zoals huismus, gierzwaluw of uilen. Als foerageergebied voor deze vogelsoorten zal het niet van essentieel belang zijn. Daarnaast zal de geluidswal na herinrichting even geschikt zijn als foerageergebied voor vogels waarvan het nest jaarrond beschermd is. De voorgenomen plannen hebben daardoor geen negatief effect op vogels met een jaarrond beschermd nest.

4.5 Zoogdieren

Uit het veldbezoek blijkt dat het plangebied kan functioneren als (onderdeel van het) leefgebied van algemeen voorkomende grondgebonden zoogdieren van §3.3 Wnb, zoals egel, konijn en algemene (spits)muizensoorten. Als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden wordt het leefgebied van deze soorten tijdelijk kleiner en worden dieren mogelijk verstoord. In provincie Limburg geldt voor deze algemene zoogdiersoorten bij ruimtelijke ontwikkelingen een vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming. Het is derhalve niet nodig mitigerende maatregelen te nemen voor deze soorten.

Na de werkzaamheden zal de geluidswal weer geschikt zijn als leefgebied voor deze grondgebonden zoogdieren van §3.3 Wnb.

Tijdens het veldbezoek zijn geen (sporen van) vaste rust- en verblijfplaatsen van meer zeldzame en kritische soorten grondgebonden zoogdieren aangetroffen. Gezien de kenmerken, het gebruik van het plangebied kan het voorkomen van meer zeldzame en kritische soorten grondgebonden zoogdieren van §3.2 Wnb en §3.3 Wnb in het plangebied worden uitgesloten.

Uit de Atlas van de Nederlandse vleermuizen (Limpens et al., 1997) en Korsten en Regelink (2010) blijkt dat in de ruimere omgeving van het plangebied de volgende soorten vleermuizen voorkomen: gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, laatvlieger, rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis en watervleermuis (alle §3.2 Wnb). Gezien de ligging en de kenmerken van het plangebied is het waarschijnlijk dat er vliegactiviteit van vleermuizen zal zijn in het plangebied. Het plangebied en het omliggende gebied zijn geschikt als foerageergebied voor vleermuizen. Het plangebied en de omgeving daarvan blijven geschikt als foerageergebied voor vleermuizen. Er zullen zodoende geen negatieve effecten ontstaan op het foerageergebied.

Doordat geen bomen of gebouwen aanwezig zijn in het plangebied, ontbreken mogelijkheden voor verblijfplaatsen van vleermuizen.

4.6 Overige soortgroepen

Bevindingen van het veldbezoek tonen aan dat in het plangebied geschikte habitats ontbreken voor beschermde soorten reptielen, vissen, libellen, weekdieren en kevers. Het voorkomen van beschermde soorten uit deze soortgroepen kan daarom worden uitgesloten.

5 Conclusie

Uit het veldonderzoek is gebleken dat in het plangebied de aanwezigheid van beschermde soorten planten, reptielen, dagvlinders, libellen, vissen, kevers en weekdieren kan worden uitgesloten.

Het is niet aannemelijk, maar niet geheel uit te sluiten, dat in het plangebied rugstreeppad (§3.2 Wnb) voorkomt. Indien de drooggevalen poel in het plangebied behouden blijft of een andere watergang die geschikt is als voortplantingswater voor rugstreeppad, zullen de voorgenomen plannen geen negatief effect hebben op eventueel in het plangebied voorkomende rugstreeppadden. In het plangebied blijft na de herinrichting geschikt landhabitat voor de rugstreeppad aanwezig.

In het plangebied komen mogelijk enkele exemplaren voor van de algemene amfibieënsoorten gewone pad en bruine kikker (beide §3.3 Wnb) en grondgebonden zoogdiersoorten egel, konijn en algemene (spits)muizensoorten (alle §3.3 Wnb). In provincie Limburg geldt voor deze soorten amfibieën en zoogdieren bij ruimtelijke ontwikkelingen een vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming. Het is derhalve niet nodig mitigerende maatregelen te nemen voor deze soorten. Daarnaast zal na de herinrichting de geluidswal weer geschikt zijn als leefgebied voor genoemde diersoorten.

Door het deel van de grondwal dat sinds langere tijd niet geroerd is (zuidkant), buiten het broedseizoen te bewerken kunnen negatieve effecten op broedende vogels worden voorkomen. Het broedseizoen loopt globaal van half maart tot en met juli. In het kader van de Wet natuurbescherming wordt voor het broedseizoen echter geen standaardperiode gehanteerd. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode.

Het plangebied is geschikt als foerageergebied van vleermuizen. De voorgenomen plannen hebben geen negatief effect op het foerageergebied van vleermuizen. In het plangebied en de omgeving blijft voldoende foerageergebied beschikbaar.

In het plangebied zijn geen bomen of gebouwen aanwezig, de aanwezigheid van verblijfplaatsen van vleermuizen is zodoende uit te sluiten.

Geconcludeerd kan worden dat de voorgenomen plannen geen overtreding van de Wet natuurbescherming tot gevolg hebben, mits rekening wordt gehouden met het broedseizoen van algemene vogelsoorten.

Literatuur

- + Bos F., M. Bosveld, D. Groenendijk, C. van Swaay, I. Wynhoff, De Vlinderstichting, 2006. De dagvlinders van Nederland, verspreiding en bescherming (Lepidoptera: Hesperioidea, Papilionoidea). Nederlandse Fauna 7. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.
- + Creemers R.C.M. & J.J.C.W. van Delft (RAVON) (redactie). 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland, Nederlandse Fauna 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey Nederland, Leiden.
- + Korsten, E. en Regelink J.R. Herkennen van potentiële vleermuiswaarden: in het kader van quickscans en andere ecologisch vooronderzoek. Zoogdiervereniging- rapport 2010.44. Zoogdiervereniging, Nijmegen.
- + Limpens, H., K. Mostert, W. Bongers, 1997. Atlas van de Nederlandse vleermuizen, onderzoek naar verspreiding en ecologie. KNNV Uitgeverij, Utrecht.
- + Ministerie van Economische Zaken. Brochure: Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen, lees hier wat de Wet natuurbescherming daarover regelt. Versie 1.3 december 2016.
- + Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie, 2002. De Nederlandse libellen (Odonata). Nederlandse Fauna 4. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.

www.vlindernet.nl

www.waarneming.nl

www.zoogdiervereniging.nl

www.libellennet.nl

www.eis-nederland.nl

www.ravon.nl